

Na osnovu člana 16. stav (4) Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Prečišćen tekst ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj: 7/10 i 3/23), na prijedlog Ministarstva za boračka pitanja, Vlada Zeničko-dobojskog kantona na 39. sjednici, održanoj dana 05.08.2024. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I.

Prihvata se Informacija o naknadi troškova liječenja i nabavke lijekova za potrebe branilaca i članova njihovih porodica za 2023. godinu Ministarstva za boračka pitanja.

II.

Informacija iz tačke I. ovog zaključka čini njegov sastavni dio.

III.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02-_____/24
Datum, 05.08.2024. godine
Zenica

PREMIJER

Nezir Pivić

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo za boračka pitanja,
1x a/a.

Bosna i Hercegovina

Federacija Bosna i Hercegovina

Zeničko-dobojski kanton

MINISTARSTVO ZA BORAČKA PITANJA

I N F O R M A C I J A

**o naknadi troškova liječenja i nabavke lijekova za potrebe branilaca i članova
njihovih porodica za 2023. godinu**

Zenica, juli 2024.godine

I. - Uvod

Zdravstvena zaštita građana, u smislu važećih zakonskih propisa podrazumijeva skup mjera, aktivnosti i postupaka na unapređenju prava na život, očuvanje i poboljšanje zdravlja ljudi, koje poduzima Federacija BiH, kantoni, gradovi, općine, zdravstvene ustanove, kao i druga pravna lica i građani. Svi subjekti u tom smislu, dužni su osigurati i obezbijediti organizovanje i provođenje zdravstvene zaštite u skladu sa važećim zakonskim propisima.

Posebna je obaveza Kantona, gradova i općina u osiguranju kvalitetne zdravstvene zaštite za branioce i članove njihovih porodica koji su odbranili tekovine i cjelovitost države Bosne i Hercegovine, od kojih su mnogi ostali sa trajnim oštećenjima organizma i teško narušenog zdravlja, a kao posljedica ratnog dešavanja, odnosno sa direktnim i indirektnim posljedicama na zdravstveno stanje uzročno-posljedično vezanim za učešće u odbrambeno-oslobodilačkom ratu.

Iz tih razloga, a kao proizvod potrebe na uređenju ove oblasti za kategoriju branilačke populacije Zakonom o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Sl. novine ZE-DO kantona" br. 1/14) (u daljem tekstu: Zakon) za branioce i članove njihovih porodica Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Kanton), a kao jedno od dopunskih prava Poglavljem I.-član 6. do člana 8. Zakona utvrđeno je i pravo na zdravstvenu zaštitu.

Navedenim Poglavljem uređen je prošireni obim prava iz oblasti zdravstvene zaštite i to: pravo na zdravstvenu zaštitu za lica koja nisu zdravstveno osigurana i ukoliko to pravo ne mogu ostvariti po drugom pravnom osnovu, nabavka ortopedskih i drugih pomagala i njihova opravka za ratne vojne invalide, te liječenje i nabavke lijekova za potrebe ove populacije. Kao pravo u Poglavlju je definisano i pravo na prednost u korištenju usluga zdravstvenih ustanova, te pravo na liječenje u inozemstvu prema utvrđenoj medicinskoj indikaciji i u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju i propisom o upućivanju osiguranih lica na liječenje u inozemstvu.

Skupština Zeničko-dobojskog kantona posebnim propisom-donošenjem podzakonskog akta za rješavanje regulisala je ova prava (ostvarivanje zdravstvene zaštite, kao i prošireni obim prava iz oblasti zdravstvene zaštite) Odlukom o proširenom obimu prava iz oblasti zdravstvene zaštite za branioce i članove njihovih porodica („ Sl. novine ZE-DO kantona“, broj broj: 4/15 i 15/21).

Prava po Odluci, odnosno prošireni obim prava iz zdravstvene zaštite odnosi se na: a) Zdravstveno osiguranje b) Nabavku ortopedskih i drugih pomagala i njihova opravka za ratne vojne invalide i c) Liječenje i nabavku lijekova.

Predmet Informacije odnosi se na Poglavlje III.- Liječenje i nabavka lijekova Odluke kojim su utvrđeni uvjeti, način i postupak ostvarivanja prava na novčanu pomoć u svrhu naknade troškova liječenja i nabavku lijekova.

II.- Normativna regulativa

Ustavom Federacije BiH propisano je da je donošenje propisa za ostvarivanje prava iz oblasti zdravstvene zaštite za branioce i članove njihovih porodica u nadležnosti Federacije i Kantona.

Prava iz oblasti zdravstvene zaštite branilaca i članova njihovih porodica regulisana su federalnim i kantonalnim propisima, kako slijedi:

- Član 7. tačka 7. i član 27. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Sl. novine FBiH" broj: 33/04, 56/05, 70/07, 9/10 i 90/17), (u daljem tekstu: Federalni zakon) utvrđeno je da branioци i članovi njihovih porodica ostvaruju druga prava u skladu sa federalnim i kantonalnim propisima, koja nisu obuhvaćena ovim zakonom i to (pored ostalih navedenih) i „ zdravstvenu zaštitu“.
- Poglavlje II-Prava demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica, tačka a) zdravstvena

zaštita Zakona o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica („Sl. novine Federacije BiH“, br. 54/19) (u daljem tekstu: Federalni zakon)

- Poglavlje I. Zdravstvena zaštita, član 6. Ostvarivanje prava- stav (1), (2) i (3) Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Sl. novine ZE-DO kantona“, br. 1/14) (u daljem tekstu. Zakon);
- Odluka o proširenom obimu prava iz oblasti zdravstvene zaštite za braniocce i članove njihovih porodica ("Sl. novine ZE-DO" br: 4/15 i 15/21)-Poglavlje III. liječenje i nabavka lijekova (u dalje tekstu: Odluka);
- Programom utroška sredstava Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2023. godinu planiranih na poziciji Ministarstva za boračka pitanja usvojenog Zaključkom Vlade broj: 02-11-1-4743 /23 od 24.03.2023.godine (u daljem tekstu: Program utroška), na razdjelu 24, budžetska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 614200- "Tekući transferi pojedincima" subanalitika-OAD 214 "Pomoć za liječenje i nabavku lijekova" (u daljem tekstu: Program utroška sredstava) za navedenu namjenu planirana su sredstva u ukupnom iznosu od 1.550.000,00 KM. Odlukom o preraspodjeli rashoda u Budžetu ZE-DO kantona broj: 07-03-01/11-710-1-1-1/23 od 07.08.2023.god. Ministarstva finansije Kanton **planira sredstva povećanu su** na iznos od **1.747.850,00 KM**

Sredstava za navedenu namjenu planirana su u Budžetu Kantona u skladu sa osiguranim sredstvima i dinamikom priliva sredstava, te praćenjem okvirne raspodjele sredstava prema općinama/gradovima Kantona.

Utrošak sredstava po ovom transferu vrši se u skladu sa procentualnim učešćem pripadnika branilačke populacije na teritoriji općina/gradova u odnosu na ukupan broj pripadnika branilačke populacije na teritoriji Kantona. Raspodjela sredstava određena je i brojem zahtjeva pripadnika branilačke populacije općina/gradova, ekonomskom razvijenosti, te ostalim društveno-socijalnim elementima, pri tome vodeći računa o socijalno-ekonomskom statusu podnosioca zahtjeva, težini i prirodi bolesti, visini potrebnih sredstava, kao i hitnosti slučaja.

III.- Realizacija prava u 2023. godini-naknada troškova liječenja i nabavke lijekova za potrebe branilaca i članova njihovih porodica

Odlukom, kao podzakonskim aktom, kao prošireni obim prava iz oblasti zdravstvene zaštite Poglavljem III. definisano je pravo na pomoć za liječenje i nabavku lijekova branilaca i članova njihovih porodica, odnosno utvrđeni su uvjeti, način i postupak ostvarivanja prava.

Sadržina prava i uvjeti za ostvarivanje prava –liječenje i nabavka lijekova

Branionci i članovi njihovih porodica u skladu sa uvjetima, načinom i po postupku utvrđenom Odlukom imaju pravo na novčanu pomoć u svrhu naknade troškova liječenja i nabavke lijekova za potrebe lica iz člana 2. (Korisnici prava) i člana 4. (Posebni korisnici) Odluke i članova njihovih porodica (supružnici i njihova djeca).

Ratni vojni invalidi u skladu sa Odlukom ostvaruju pravo na novčanu pomoć u svrhu naknade troškova specijalističkih pregleda, nabavke lijekova i sanitetskog materijala a u cilju liječenja rana i povreda posljedično vezanih za učešće u ratu.

Članom 25. Odluke definisani su posebni uvjeti za ostvarivanje prava i to: a) da postoje evidentni troškovi liječenja i kupovine ordiniranih lijekova koji nisu na esencijalnoj listi, te b) da u toku tekuće godine nisu primili ovaj oblik pomoći za liječenje istog oboljenja (osim u slučajevima oboljenja iz člana 31. stav (2) Odluke, a koji se odnosi na prioritete za odobravanje sredstava iz člana 22. ove Odluke-prava ratnih vojnih invalida, te slučajeva teških oboljenja, navedenih u predmetnom članu, kao što su akutna tuberkuloza, maligna oboljenja, endemska nefropatija, hirurške intervencije na srcu i mozgu i sl.

Podnošenje zahtjeva

Zahtjev za ostvarivanje prava podnosi se na obrascu propisanom od strane Ministarstvo na kome je decidno navedena potrebna dokumentacija.

U članu 26. Odluke uz naznaku da se zahtjev za odobravanje pomoći podnosi putem nadležne općinske/gradske službe (u kojoj podnosilac zahtjeva ima prebivalište, odnosno za povratnike u Republiku Srpsku u općini/gradu u kojoj ostvaruje osnovna prava iz branilačko-invalidske zaštite ili koji su na evidenciji nadležnog organa za vojne evidencije) definisana je i obavezna potrebna dokumentacija, koja se prilaže uz zahtjev i to:

- a) dokaz o statusu branioca i člana njegove porodice;
- b) dokaz o prebivalištu u trajanju od najmanje 24 mjeseca u kontinuitetu do dana podnošenja zahtjeva (osim povratnika u Republiku Srpsku);
- c) dokaz o prihodima članova domaćinstva (primanja po osnovu radnog odnosa, uvjerenje Službe za zapošljavanje o nezaposlenosti podnosioca zahtjeva i članova njegovog domaćinstva);
- d) ovjerena izjava o zajedničkom domaćinstvu (kućna lista);
- e) medicinska dokumentacija i drugi dokazi iz kojih se mogu utvrditi troškovi liječenja i kupovine ordiniranih lijekova (nalaz ljekara specijaliste sa utvrđenom dg i th i drugi nalazi ljekara iz kojih se mogu utvrditi troškovi liječenja i kupovine ordiniranih lijekova) sa priloženim računima o troškovima liječenja i kupovine ordiniranih lijekova;
- f) dokument (potvrda, rješenje) izdat od strane Zavoda zdravstvenog osiguranja (u daljem tekstu: Zavod) o participaciji u troškovima nabavke lijekova, koji nisu na esencijalnoj listi, ukoliko je riječ o kupovini lijekova koji se ne propisuju i izdaju na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja;
- g) odluka Komisije Zavoda o odobravanju liječenja van Kantona, ukoliko se zahtjev odnosi na liječenje van Kantona;
- h) ukoliko se pomoć traži za liječenje u inozemstvu potrebno je priložiti: potvrdu (nalaz) konzilija ljekara specijaliste nekog od kliničkih centara da liječenje nije moguće obaviti u BiH, potpisanu od strane tri klinička doktora i šefa klinike, potvrdu da liječenja navedene bolesti ne spada u oboljenja koja se liječe na teret Fonda solidarnosti, te potvrdu Zavoda o učešću u troškovima liječenja i kupovine lijekova na teret Zavoda, kao i priloženim predračunom/računom o troškovima liječenja i kupovine lijekova i
- i) druge dokaze iz kojih se može utvrditi opravdanost zahtjeva.

Napominjemo, da se pod troškovima liječenja podrazumijevaju i troškovi prijevoza veći od 50,00 KM ostvareni u jednom mjesecu, a visina novčane pomoći cijeni se kroz broj odlazaka u zdravstvenu ustanovu u određenom vremenskom periodu-član 24. Odluke.

Korisnici prava

Korisnici prava utvrđeni članom 2. Odluke su:

- dobitnici ratnih priznanja ili odlikovanja;
- ratni vojni invalidi;
- demobilizirani branioci koji su u periodu od 06.04.1992. do 23.12.1995. godine u sastavu Oružanih snaga proveli najmanje 24 mjeseca, odnosno 12 mjeseci, ukoliko su u OS pristupili kao maloljetno lice ili šest mjeseci po punoljetstvu- prava iz člana 7. tačka c) Odluke, tj. liječenje i nabavku lijekova;
- članovi porodice šehida, poginulih, umrlih i nestalih branilaca i umrlih ratnih vojnih invalida;
- članovi uže porodice poginulih, umrlih ili nestalih dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja;
- članovi porodice umrlih ratnih vojnih invalida i umrlih demobiliziranih branilaca, koji su kao posebni korisnici utvrđeni utvrđeni odredbom člana 4. Odluke;

Posebni korisnici

Posebni korisnici prava utvrđeni su članom 4. Odluke, a odnose se na:

- djecu šehida, poginulih, umrlih, nestalih branilaca, kojim je prestalo pravo na porodičnu invalidninu do navršene 35. godine života;
- djecu poginulih, umrlih ili nestalih dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja, kojima je prestalo pravo na mjesečni novčani dodatak i djecu umrlih ratnih vojnih invalida koji nisu korisnici prava na porodičnu invalidninu do navršene 30. godine života;
- djecu umrlih demobiliziranih branilaca koji su u redovima Oružanih snaga proveli najmanje dvije godine i koja su sa istim živjela u zajedničkom domaćinstvu ili su ih isti izdržavali najmanje posljednju godinu dana prije smrti, do navršene 30. godine života;
- udovice umrlih demobiliziranih branilaca koji su u redovima Oružanih snaga proveli najmanje dvije godine u periodu propisanom članom 2. stav (1) tačka d) Odluke i koje su sa istim živjele u braku najmanje dvije posljednje godine dana prije smrti i da nisu stupile u brak ili vanbračnu zajednicu;
- roditelji umrlih ratnih vojnih invalida ili demobiliziranih branilaca koji su u redovima Oružanih snaga proveli najmanje dvije godine u periodu propisanom članom 2. stav (1) tačka d) Odluke, ukoliko su ih izdržavali posljednju godinu dana prije smrti;

Pojmovi i definicije iz ove Odluke upotrebljeni su u skladu sa odredbama važećih federalnih propisa, kao i odredbama važećeg Zakona iz oblasti branilačko-invalidske zaštite Kantona.

U postupku ostvarivanja prava po ovoj Odluci branioci i članovi njihovih porodica svoj status dokazuju rješenjem nadležnog organa, odnosno uvjerenjem nadležnog organa o periodu učešća u Oružanim snagama za demobilizirane braniocima, te na osnovu smrtnog lista i uvjerenja o učešću u Oružanim snagama umrlog demobiliziranog branioca, izdatog u skladu sa Zakonom o upravnom postupku („Sl. novine FBiH“, broj: 2/98, 48/99).

Postupak po zahtjevu

Općinska/gradska služba kojoj je podnesen zahtjev za ostvarivanje prava na novčanu pomoć po ovoj Odluci, dužna je u roku od sedam dana od dana podnošenja zahtjeva utvrditi: a) kompletnost podnesene dokumentacije i zahtijevati otklanjanje uočenih nedostataka i eventualnu dopunu dokumentacije, b) u slučaju potrebe izvršiti neposredan uviđaj u stvarima iz zahtjeva, c) sačiniti izvještaj o socijalno-ekonomskoj situaciji podnosioca zahtjeva i članova porodice, te d) sačiniti obrazložen prijedlog o visini novčane pomoći ili odbijanju zahtjeva i isti sa kompletnom dokumentacijom dostaviti Ministarstvu.

Članom 32. stav (1) Odluke utvrđeno je da u postupku po zahtjevu općinska/gradska služba donosi rješenje o odobravanju pomoći ili odbijanju zahtjeva, a stavom (2) predmetnog člana Odluke da o žalbi na rješenje prvostepenog organa rješava Ministarstvo.

Cijeneći dokaze iz priložene dokumentacije iz kojih se mogu utvrditi troškovi liječenja i kupovine lijekova, kao i prirodu i težinu oboljenja prvostepeni organ ima mogućnost odobravanja pomoći u iznosu do 200,00 KM ili odbijanja zahtjeva u slučajevima neispunjavanja propisanih uvjeta- član 29. stav (1) i (2) Odluke.

Prijedlog za pomoć-odobravanje sredstava/odbijanje zahtjeva za naknadu troškova u liječenju i nabavke lijekova

Članom 30. (Prijedlog za pomoć u liječenju) i članom 31. (Odobravanje sredstava za liječenje Odluke utvrđen je postupak po podnesenim zahtjevima, odnosno prijedlozima za odobravanje sredstava novčane pomoći za liječenje i nabavku lijekova u iznosima većim od 200,00 KM. Naime, podnesene zahtjeve po ovoj Odluci razmatra tročlana komisija Ministarstva, koju imenuje ministar Ministarstva posebnim rješenjem-član 30. stav (2) Odluke.

Zadatak Komisije Ministarstva obrazložen je i definisan u članu 30. stav (3) Odluke i isti

podrazumijeva razmatranje dostavljenih prijedloga općinskih/gradskih službe uvidom u priloženu dokumentaciju, kojim se konstatuje ispravnost postupka, s obavezom dostavljanja ministru Ministarstva obrazloženog stav o odbijanju, odobravanju sredstava tj. opravdanosti zahtjeva sa prijedlogom o dodjeli novčane pomoći. U svom radu po podnesenim zahtjevima, Komisija ima pravo vršiti provjeru podnesene dokumentacije, tražiti dopunu iste, te u posebnim slučajevima tražiti i stručno mišljenje Ministarstva zdravstva, Zavoda zdravstvenog osiguranja, kao i drugih nadležnih ustanova u vezi sa odgovarajućim liječenjem, te nabavkom i kupovinom lijekova.

U tom smislu, Komisija Ministarstva je vodila računa o neukosti stranaka u slučajevima nedostavljanja kompletne dokumentacije (medicinske dokum., te drugih potrebnih dokaza), te je u tim slučajevima tražena dopuna dokumentacije, a u cilju otklanjanja uočenih nedostataka, a sve u cilju da se omogući ostvarivanje prava na ovaj vid pomoći onima koji su zaista u teškoj/teškim zdravstvenim i socijalnim prilikama.

Na osnovu prijedloga Komisije Ministarstva o dodjeli sredstava po podnesenim zahtjevima u pojedinačnim iznosima koji ne prelaze iznos od 2.000,00 KM odlučuje ministar Ministarstva, koji istovremeno utvrđuje i dinamiku isplate sredstava- član 31. stav (3) Odluke.

Na obrazložen prijedlog ministra Ministarstva, zaključak o dodjeli sredstava u iznosi većem od 2.000,00 KM donosi Vlada Kantona- član 31. stav (4) Odluke.

Članom 31. stav (5) Odluke definisano je da se pomoć za liječenje i kupovinu lijekova u izuzetnim slučajevima može osigurati i na drugi način, kroz izravnu nabavku odgovarajućih lijekova ili plaćanje zdravstvenih usluga.

Razlozi/osnovi odbijanja zahtjeva utvrđeni su članom 27. Odluke, odnosno novčanu pomoć nije moguće odobriti u slučajevima:

- a) ukoliko se vrši kupovina lijekova po ekonomskoj cijeni, a takvi lijekovi se nalaze na esencijalnoj listi ili lijekova za koje postoji zamjena istog generičkog sastava, a nalaze se na esencijalnoj listi;
- b) ukoliko su zdravstvene usluge plaćene, a isto je moglo biti obavljeno na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, izuzev slučajeva za koje Komisija imenovana u skladu sa članom 30. stav (2) ove Odluke ocijeni opravdanost zahtjeva;
- c) za obavljanje stomatoloških usluga, izuzev ako su iste posljedica ranjavanja;
- d) u slučaju neusaglašene medicinske dokumentacije i računa za lijekove.

Pregled utroška sredstava u svrhu naknade troškova liječenja i nabavke lijekova

Sredstva planirana u Budžeta Kantona za 2023. godinu na transferu Ministarstva OAD 214., Pomoć za liječenje i nabavku lijekova“ u iznosu od 1.550.000,00 KM, uvećana su Odlukom o preraspodjeli rashoda u Budžetu ZE-DO kantona broj: 07-03-01/11-710-1-1-23 od 07.08.2023.god. Ministarstva finansije Kanton, **odnosno raspoloživa** sredstva u 2023.god. su u iznosu od **1.747.850,00 KM** tj. sa uvećanjem u iznosu od 197.850,00 KM **utrošena u procentu od 97,46 %**, odnosno **u iznosu od 1.703.500,00 KM za 4.372 korisnika**. Svi zaprimljeni zahtjevi obrađeni su i riješeni u propisanim rokovima, te se isti po dostavljanju dokaza o namjenskom utrošku sredstava od strane nadležnih prvostepenih organa općina/gradova i uredno arhivirani. Minimalni iznos nije realizovan zbog obaveze zaključenja budžetske godine, te pravovremenog dostavljanja Ministarstvu konačnih rješenja na dalju realizaciju i izvršenje.

Prilikom odobravanja sredstava za liječenje i u 2023.god. Ministarstvo je vodilo računa o socijalno-ekonomskom statusu podnosioca zahtjeva, težini i prirodi bolesti, visini potrebnih sredstava, hitnosti slučaja, kao i broju podnesenih zahtjeva sa područja određene općine/grada, pri tome vodeći računa o naprijed navedenoj odredbi člana 31. (Odobrovanje sredstava za liječenje) stav (2) Odluke kojom su utvrđeni prioriteti za odobravanje sredstava iz člana 22. Odluke (Prava ratnih vojnih invalida za liječenje rana i povreda posljedično vezanih za učešće u ratu) i slučajeve

teških oboljenja kao što je: akutna tuberkuloza, maligna oboljenja, endemska nefropatija, hirurške intervencije na srcu i mozgu, sve vrste degenerativnih oboljenja centralnog nervnog sistema, infarkt (srčani i moždani), oboljenja mišićnog sistema, paralize i druga teška oboljenja.

Treba istaći, dobru i korektnu saradnju sa Ministarstvom finansija Kantona, koji su uz veliko razumijevanje za ovu kategoriju blagovremeno vršili realizaciju isplata odobrenih sredstava (na račune općina/gradova, a isti potom na račune korisnika), imajući u vidu hitnost liječenja ili potrebu nabavke propisane terapije, te učestale molbe i telef. pozive korisnika za sredstava koja su im nužna za nastavak liječenja.

U **2023. godini ukupno** je zaprimljeno i obrađeno **4.625** zahtjeva podnesenih putem nadležnih službi za branilačko-invalidsku zaštitu općina/gradova Kantona, od čega su odbijena 253 zahtjeva, a **odobreno su novčana sredstva** u svrhu naknade troškova liječenja i nabavke lijekova **za ukupno 4.372 korisnika**. Napominjemo, da je zbog okončanja procedura po Programu utroška sredstva iz Budžeta Kantona za 2023.god sa transfera Ministarstva za navedenu namjenu, izvršen prenos 9 (devet) predmeta po podnesenim zahtjevima za realizaciju u budžetsku 2024.god.

U nastavku iznosime tabelarne pokazatelje realizacije prava na pomoć u liječenju i nabavci lijekova u budžetskoj 2023.god., a isti se odnose na: Tabelarni prikaz podnesenih zahtjeva u 2023.god. po općinama/gradovima-**Tabela 1.**-Struktura podnesenih zahtjeva po općinama/gradovima Kantona; Tabelarni prikaz korisnika po općinama/gradovima u 2023.g.-**Tabela 2.**- Struktura korisnika (odobrenih pomoći) po općinama/gradovima i kategorijama branilačke populacije sa **Dijagramom 1.**; **Tabela 3.**- Struktura iznosa odobrenih sredstava sa brojem korisnika i kategorijama po općinama/

Struktura korisnika data je u tabelama i dijagramu u nastavku:

Tabela 1.- Struktura podnesenih zahtjeva po općinama/gradovima Kantona

Općina	Ukupno zahtjeva	Odbijeni	Odobreno
Breza	171	13	158
Doboj Jug	74	3	71
Kakanj	270	11	259
Maglaj	565	6	559
Olovo	265	6	259
Tešanj	372	27	345
Usora	48	0	48
Vareš	179	4	175
Visoko	698	41	657
Zavidovići	902	66	836
Zenica	701	49	652
Žepče	380	27	353
Ukupno:	4625	253	4.372

Tabela 2. – Struktura korisnika (odobrenih pomoći) po općinama/gradovima i kategorijama

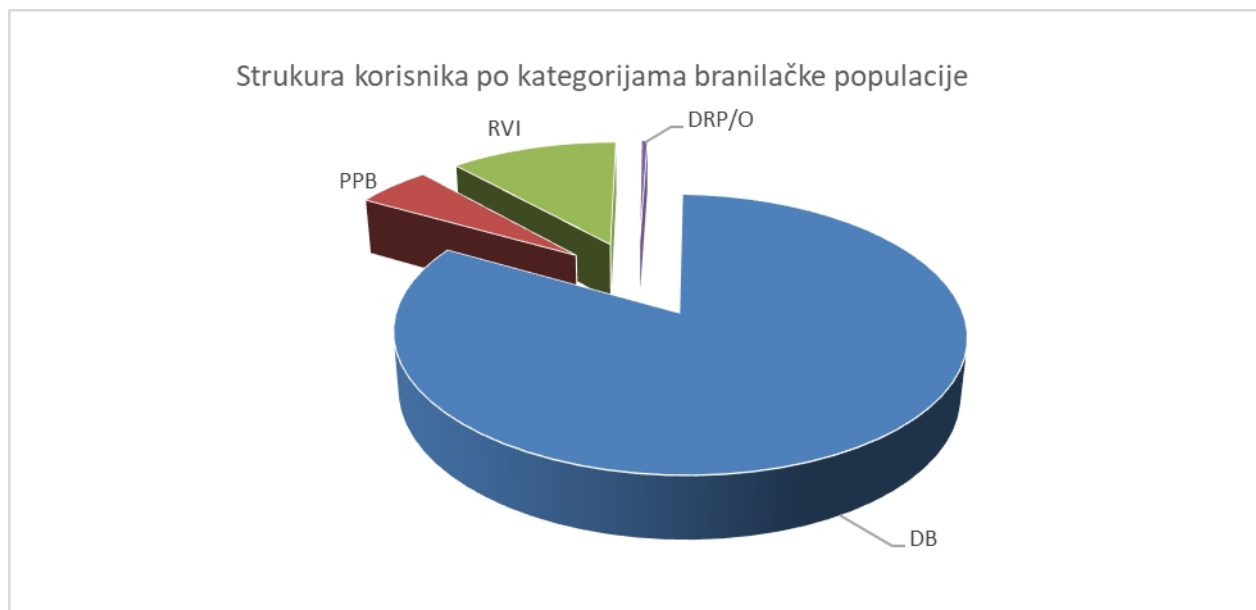

branilačke populacije;

Općina	kategorija				Ukupno:
	DB	PPB	RVI	DRP/O	
Breza	127	5	23	3	158
Doboj Jug	53	8	10	0	71
Kakanj	203	24	31	1	259
Maglaj	468	37	54	0	559
Olovo	245	1	13	0	259
Tešanj	304	16	24	1	345
Usora	37	1	10	0	48
Vareš	140	7	26	2	175
Visoko	537	47	71	2	657
Zavidovići	715	38	80	3	836
Zenica	522	27	100	3	652
Žepče	264	16	70	3	353
Ukupno:	3615	227	512	18	4.372

Napomena: Podaci iz tabele 2. po kategorijama: u kategoriju DB i RVI uračunati su i članovi porodica umrlih ratnih vojnih invalida i umrlih demobiliziranih branilaca, koji su kao posebni korisnici utvrđeni odredbom člana 4. ove Odluke.

Dijagram 1. –Struktura korisnika sredstava po kategorijama branilačke populacije

Tabela 3. – Struktura iznosa odobrenih sredstava sa brojem korisnika i kategorijama po

R.br.	Općina	kategorija				Ukupno korisnika:	Ukupno sredstava u KM
		DB	PPB	RVI	DRP/O		
1.	Breza	127	5	23	3	158	66.050,00
2.	Doboj Jug	53	8	10	0	71	33.600,00
3.	Kakanj	203	24	31	1	259	109.600,00
4.	Maglaj	468	37	54	0	559	180.000,00
5.	Olovo	245	1	13	0	259	118.000,00
6.	Tešanj	304	16	24	1	345	146.250,00
7.	Usora	37	1	10	0	48	24.700,00
8.	Vareš	140	7	26	2	175	74.850,00
9.	Visoko	537	47	71	2	657	204.400,00
10.	Zavidovići	715	38	80	3	836	287.050,00
11.	Zenica	522	27	100	3	652	305.750,00
12.	Žepče	264	16	70	3	353	153.250,00
	Ukupno:	3615	227	512	18	4372	1.703.500,00

Remirajući realizaciju prava na pomoć u liječenju i nabavci lijekova, može se konstatovati:

- po sredstvima planiranim u Budžetu Kantona za 2023.god. na transferu Ministarstva za boračka pitanja „Pomoć za liječenje i nabavku lijekova” utrošena su novčana sredstva u ukupnom iznosu od 1.703.500,00 KM tj. sa procentom izvršenja u odnosu na sredstva planirana Programom utroška u iznosu od 97,46 %;
- iznos odobrenih sredstava po općinama/gradovima Kantona nastojao je pratiti okvirnu raspodjelu sredstava utvrđenu Programom utroška sredstava, ali je bio uslovljen i limitiran brojem, kao i kvalitetom obrađenih zahjeva od strane provostepenih organa, težinom, prirodom, vrstom bolesti, te visinom potrebnih sredstava u svrhu liječenja i nabavke lijekova, sa posebnim akcentom na maligna i druga teška oboljenja;
- dinamika odobravanja sredstva uredno je pratila dinamiku uknjižbe u Sektoru finansija ovog Ministarstva, kao i dinamiku uplate sredstava od strane Ministarstva finansija Kantona, što je naprijed i istaknuto, te se može konstatovati da su u koordinaciji svi postupci (od zahtjeva do uplate sredstava) realizovani blagovremeno i u za to propisanim rokovima;

IV- Zaključna razmatranja

Uz naprijed izneseni rezime realizacije prava, kao zaključno razmatranje, može se konstatovati da je i u protekloj budžetskoj godini, koja je predmet ove Informacije, bio izražen veliki interes za ovim vidom pomoći pripadnika branilačke populacije. Pokazatelj je to i da je u strukturi korisnika već velikim dijelom i starija populacija narušenog zdravstvenog stanja. Uz činjenicu teške socio-ekonomske situacije imenovanih i članova njihovih porodica, koji nisu u mogućnosti vlastitim sredstvima obezbijediti ni minimalne uslove za egzistenciju sebe i svojih porodica, a kamoli dodatna sredstava koja su znatna u slučajevima pojava oboljenja i velikih troškova koja iziskuje liječenje i nabavka propisane terapije, što dodatno narušava i onako težak kvalitet života ove populacije.

Uz navedeno situacija se dodatno usložnjava, ukoliko je potrebno liječenje van Kantona ili

van zemlje u inostranstvu, kada liječenje nije moguće obaviti u BiH. Ukoliko se sredstva i odobre dijelom na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, odnosno sufinansiranja troškova liječenja (sa obaveznim učešćem i na teret osiguranika/podnosioca zahtjeva), a putem Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona ili Fonda solidarnosti FBiH, ista najčešće nisu dostatna ili se isplaćuju po okončanju liječenja, što podnosioci zbog težine situacije ista nisu u mogućnosti obezbijediti. Istina je da nisu rijetke situacije da pojedini branioci i članovi njihovih porodica zbog nedostaka sredstava i odustanu od daljeg liječenja i propisane terapije, ili čekujući donacije i druge vidove pomoći i ne dožive to.

Nažalost ovo Ministarstvo nema na raspolaganju tolika sredstva, niti je to njegova nadležnost, ali nastoji i uvijek pomaže svakom kome je ta pomoć nužna, a u skladu sa raspoloživim sredstvima na ovom transferu.

Činjenica je da se iz godine, uz godinu povećava i broj teških oboljenja (maligna oboljenja, oboljenja centralnog nervnog sistema, hirurške intervencije na srcu i mozgu, infarkt-srčani i moždani, oboljenja mišićnog sistema i druga teška oboljenja), koja pored propisanih i skupih terapija iziskuju i poseban režim ishrane, što nije predmet Odluke, a o čemu se nastoji voditi računa prilikom odobravanja sredstava.

Pored, naprijed navedenih teških oboljenja primjetno je i povećanje broj zahtjeva pripadnika sa utvrđenom dijagnozom raznih oblika psihoza, psihotičnih stanja, PTSP-ija sa uzročno-posljedičnom vezom učešća u ratu, kao i oboljenja ratnih vojnih invalida u cilju liječenja rana i povreda, također posljedično vezanih za učešće u ratu, na što je potrebno obratiti posebnu pažnju prilikom pružanja usluga u okviru redovne zdravstvene zaštite uz odgovarajući tretman i terapiju, s prijedlogom za oslobađanje od participacije, te proširenja liste esencijalnih lijekova za ovu populaciju.

Da *situacija u segmentu zdravstvene zaštite iziskuje promjene*, te da se u tom okviru treba posebna pažnja obratiti na prava branilaca i članova njihovih porodica, nesporno je imajući u vidu da je i pravo na liječenje i nabavku lijekova jedno od elementarnih ljudski prava uvršteno u evropske i svjetske konvencije. Kao pokazatelje iznosimo: znatno povećanje broja zahtjeva za liječenje van Kantona i Bosne i Hercegovine, a prema preporukama i nalazima ljekara specijalista, odnosno konzilija ljekara nekog od kliničkih centara što iziskuje dodatne troškove. Najčešće su to razni operativni zahvati, transplatacija i sl. kako branilaca, tako i članova njihovih porodica. Poseban problem je i liječenje onkoloških pacijenata, koji se takođe obraćaju za nabavku tzv. „pametnih lijekova“, čija nabavka je najčešće na teret korisnika. Pored toga, sve učestaliji su i zahtjevi za pomoć u troškovi raznih vrsta pretraga u privatnim zdravstvenim ustanova, koje nisu u mogućnosti obaviti putem redovne zdravstvene zaštite najčešće zbog kvara na aparatima ili dugih lista čekanja u Kantonalnoj bolnici i drugim zdravstvenim ustanova. U tom segmentu poseban je problem i kupovina skupih terapija, kao i nabavka raznih vrsta pomagala, koja u većem procentu idu na teret osiguranika ili je minim. učešće na teret sredstava zdravstvenog osiguranja, kao i niz drugih pitanja iz ove oblasti sa kojima nam se u kontinuitetu obraćaju branioci i članovi njihovih porodica. Kao organ nadležan za brigu o ovoj populaciji u obavezi smo ukazati na iste i tražiti poboljšanje uslova u oblasti pružanja zdravstvenih usluga, što je i obaveza društva i zajednice u cjelini.

Imajući u vidu navedeno, bez dileme se može zaključiti su sredstva namjenjena za realizaciju ovog vida dopunskog prava opravdala svoju svrhu, te treba da budu prioritet i ubuduće, kako bi i na ovaj način doprinijeli unapređenju, očuvanju i poboljšanju evidentno narušenog zdravlja branilaca i članova njihovih porodica, spasili život, pomogli u liječenju i nabavci lijekova, posebno za teška i neizlječiva oboljenja kojih je nažalost svakim danom sve više.

MINISTAR

Adnan Sirovica

